

Jeugd-module probleemgericht werken
een hulpmiddel voor portefeuillehouders

Amsterdam, augustus 1999

Marije van Barlingen
Essy van Dijk
Anneke van Hoek

Inhoudsopgave

	Inleiding	3
	Stappenplan probleemgericht werken Jeugdproblematiek	
Stap 1	Inventarisatie en analyse: wat is er nu eigenlijk aan de hand?	5
1.1	Inventarisatie jeugd	5
1.2	Probleemanalyse	5
Stap 2	Doelen en sub-doelen: wat willen - of moeten - we bereiken?	7
Stap 3	Maatregelen en partners: wie gaat wat doen?	9
3.1	Specifieke aandachtspunten bij de aanpak van jeugd	9
3.1	Maatregelen	10
3.2	Partners	11
Stap 4	Hebben we voldoende mensen, middelen, geld en tijd: de benodigde personele capaciteit en middelen	13
Stap 5	Monitoring en evaluatie	14
Stap 6	Uitvoering	16
	Bijlagen	
Bijlage 1	Tips voor het projectmatig professionaliseren van de strafrechtsketen	
Bijlage 2	Best practices	
Bijlage 3	Stappenplan voor een netwerk rond jeugd (inclusief schema slaag/faalfactoren)	
Bijlage 4	Toelichting algemene beleidskaders en rol gemeente	
Bijlage 5	Maatregelen per strategische partner	
Bijlage 6	Informatie over voorlichtingsmateriaal	
Bijlage 7	Voorbeeld inhoudsopgave plan van aanpak	

Inleiding

Begin 1998 startte de Politie Haaglanden een traject om de integrale probleemgerichte aanpak van criminaliteit te verbeteren. Om de probleemgerichte aanpak te stimuleren, werd besloten om voor het middenkader een hulpmiddel te laten ontwikkelen: de 'handreiking probleemgerichte aanpak'. Deze handreiking is bedoeld als een makkelijk hanteerbaar instrument, dat richting en inhoud geeft aan de probleemgerichte aanpak. Het vormt een hulpmiddel om het bestaande beleid te vertalen in uitvoerende activiteiten. De handreiking bestaat uit de volgende onderdelen:

- een algemene handreiking, waarmee een ploegchef kan komen tot een probleemgerichte aanpak;
- zes specifieke modules die betrekking hebben op zes probleemvelden (horeca, jeugd, milieu, drugs, verkeer, woninginbraak);
- een wijkgerichte module.

Voor u ligt één van de specifieke modules te weten de module **jeugd**.

Wie een handreiking ontwikkelt, ziet zich onmiddellijk gesteld voor de vraag hoe ervoor te zorgen dat een dergelijke handreiking ook echt gebruikt gaat worden en dat dit gebruik niet alleen leidt tot een goed plan, maar ook tot daadwerkelijke uitvoering van de geplande activiteiten. Om het gebruik te stimuleren en er voor te zorgen dat dit ook leidt tot (verbeterde) uitvoering van het beleid, zijn er drie maatregelen genomen:

- de handreiking is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met de politiefunctionarissen die ermee moeten gaan werken: zowel het middenkader dat op grond van de handreiking de projectplannen moet opstellen als de dienders die de geplande activiteiten moeten uitvoeren, zijn intensief betrokken bij het productontwikkelp proces;
- de tekst van de handreiking is kort en sober gehouden, waarbij extra informatie, instrumenten en voorbeelden in de bijlagen zijn opgenomen;
- de handreiking heeft een eenvoudige structuur die in 6 stappen de gebruiker leidt van start ("hier is sprake van een probleem") tot finish ("het werk is gedaan"); daarbij zijn de stappen kort en vrij dwingend geformuleerd, waarbij de nadruk ligt op het 'doen'.

Het woord zegt het al: deze handreiking is echt niets meer dan een handreiking: een ondersteuning voor de uitvoerders om 'gewoon' hun werk te doen. Uitgangspunt daarbij is wel dat er met anderen wordt samengewerkt en dat die anderen dan ook aan de slag gaan. Dat scheelt de politie dus werk dat zij niet hoeft te doen, waarmee er tijd vrij komt voor andere dingen.

Stappenplan probleemgericht werken: jeugdproblematiek

Operationele analyse

Maak gebruik van informatie uit Genesys (HKS). Goed bruikbare operationele gegevens zijn:

- dagrapportmutaties van surveillances;
- klachten;
- waarschuwingen;
- p.v.'s;
- Halt-gegevens;
- onderzoeken;
- bestuursadviezen.

Op grond hiervan kan een geografische analyse van de jeugdoverlast (spreiding over het werkgebied) gemaakt worden en een analyse van de ontwikkeling van de aard en de omvang van de problematiek in de tijd (bijvoorbeeld per dag van de week en per dagdeel). Nadere inhoudelijke analyse van processen-verbaal kan inzicht geven in kenmerken van daders en slachtoffers. Verder kan kwalitatieve achtergrondinformatie van wijk-agenten van belang zijn en kunnen taakaccenthouders jeugd beschikken over nuttige informatie. Daarnaast kunnen strategische partners (met name Raad voor de Kinderbescherming en OM) mogelijke relevante (kwalitatieve) informatie bezitten.

Gebruik de 7W-methode om te bepalen welke gegevens nodig zijn. Stel hiertoe de volgende vragen:

- 1 **Wat** is de aard van de problematiek: welke strafbare feiten vinden plaats?
- 2 **Wat** is de omvang van de problematiek: hoe vaak hebben deze feiten plaatsgevonden?
- 3 **Waar** hebben deze feiten plaatsgevonden?
- 4 **Wanneer** hebben deze feiten plaatsgevonden?
- 5 **Wie** heeft het gedaan?
- 6 **Wie** is er slachtoffer?
- 7 **Waarom** is het gebeurd en eventueel: welke methode is gehanteerd bij het plegen?

In het geval van jeugd dienen de eerste *vijf* vragen altijd beantwoord te worden. Het beantwoorden van de laatste twee vragen kan een wat meer tijdrovende zaak zijn, omdat hiervoor processen-verbaal inhoudelijk bestudeerd moeten worden. Kies hier alleen voor indien het ook daadwerkelijk nodig is voor het opstellen van het plan van aanpak.

Leg, nadat duidelijk is welke gegevens nodig zijn, een helder verzoek voor het aanleveren van deze gegevens neer bij de info-analist. Bekijk echter eerst of eventuele samenwerkingspartners (zoals de gemeente, OM en Raad) de probleemanalyse (mede) kunnen uitvoeren.

Strategische analyse

Bureau Analyse en Research van de politie Haaglanden heeft verschillende onderzoeken naar jeugdige delinquenten en jeugdgroepen in de regio uitgevoerd. Maak hiervan gebruik en benut ook de criminele kaart om na te gaan welke delicten naar verhouding vaak door jeugdigen worden gepleegd. Deze (en andere) gegevens van het IKH zijn met name geschikt voor het maken van een **strategische analyse**, op grond waarvan (pro-actieve) maatregelen voor de langere termijn genomen kunnen worden. Benut eventueel ook strategische informatie uit de politiemonitor en gemeentelijke evaluatierapporten.

Stap 2 Doelen en sub-doelen: wat willen - of moeten - we bereiken?

Het overkoepelende beleidsdoel luidt meestal ongeveer als volgt:
'het voorkomen, verminderen en bestrijden van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit'.

Een dergelijke brede doelstelling betekent letterlijk oneindig veel werk en geeft dan ook weinig houvast op uitvoerend niveau.

Stel daarom - op grond van stap 1 - vast welke vormen van jeugd-problematiek met prioriteit aangepakt dienen te worden. Hanteer hierbij de volgende ervaringsregels:

- De ervaring leert dat overlast en criminaliteit door *groepen* jeugdigen over het algemeen zowel door de omgeving als door de politiek als het meest bedreigend worden ervaren.
- In het kader van het bestrijden van de jeugdcriminaliteit wordt ook gestreefd naar 'vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten gepleegd door jeugdigen'¹. Hiertoe worden procedurele doelstellingen geformuleerd, zoals het verkorten van de doorloopsnelheid en het melden van alle geverbaliseerde minderjarigen bij de Raad voor de Kinderbescherming.
- Maatregelen gericht op de jeugd zullen vrijwel zeker overlappen met maatregelen gericht op bepaalde vormen van criminaliteit, namelijk die veelvuldig door de jeugd worden gepleegd (geweld, horeca, drugs). Ga daarom bij de prioritering van maatregelen voor de jeugd na welke reeds lopende projecten interveniëren en/of overlappen. Overleg hierover en stem af met de andere portefeuillehouders.
- Stem ook af met prioriteiten die gesteld worden in strategische beleidsnota's, zoals de nota 'De Klok Terug' van de politie Haaglanden, waarin het beleid op het terrein van jeugd voor de komende jaren wordt beschreven.

Als de prioriteit bepaald is, formuleer dan datgene dat bereikt moet worden oftewel de doelstellingen. Deze doelen - en eventuele sub-doelen - moeten voldoen aan de zogenaamde **SMART-criteria**:

- **Specifiek** (in elk doel moet concreet het gewenste resultaat geformuleerd zijn);
- **Meetbaar** (dat gewenste resultaat moet in meetbare termen/grootheden uitgedrukt zijn om daarmee alle uitvoerders voldoende houvast te geven en om het project te kunnen evalueren);
- **Aantrekkelijk** (doelen moeten de betrokkenen stimuleren);
- **Realistisch** (elk doel moet haalbaar zijn gezien de gegeven randvoorwaarden en het moet gaan om situaties die veranderbaar zijn);
- **Tijd** (het doel moet een afgebakende periode en gebied betreffen).

Hou bij het formuleren van de doelstelling er overigens rekening mee dat maatregelen ter voorkoming van jeugdoverlast en criminaliteit (preventie) pas op de langere termijn resultaten opleveren.

Noot 1 Deze doelstelling is afkomstig uit het advies van de commissie Van Montfrans 'Met de neus op de feiten' inzake het voorkomen en bestrijden van jeugdcriminaliteit.

Voorbeeld

De hoofddoelstelling van de aanpak is om in de periode 01-01-2000 tot 31-12-2001 in het verzorgingsgebied te komen tot:

- een vermindering van 20% van het aantal p.v.'s dat is opgemaakt voor geweldsdelicten;
- een vermindering van het wapenbezit onder jongeren in het voortgezet onderwijs met 20%

De bijbehorende sub-doelen zijn:

- het uitvoeren van minimaal vier (halfjaarlijkse) controles op wapenbezit op alle scholen voor het voortgezet onderwijs in het verzorgingsgebied.
- het organiseren van minimaal één voorlichtingsbijeenkomst of les tegen wapenbezit in de hoogste klassen van alle scholen in het voortgezet onderwijs en in alle drie jongerencentra van het verzorgingsgebied.

Naast samenwerking met externen is ook interne samenwerking van belang. Betrek waar mogelijk de accenthouders jeugd en de materiedeskundige (indien aanwezig) bij het nader invullen van het stappenplan. Raadpleeg verder het MT om te achterhalen welke afspraken mogelijk op buroniveau al gemaakt zijn met strategische partners. Koppel ook nieuwe afspraken die met externen worden gemaakt terug naar het MT.

3.2 Maatregelen

Er zijn een aantal vuistregels te onderscheiden die globaal richting geven aan het te kiezen type maatregelen. Deze zijn:

- 1 Als het doel is hinderlijk gedrag door (groepen) jeugdigen te verminderen, kies dan voor een combinatie van maatregelen gericht op de sociale omgeving en gedragsverandering;
- 2 Vul bovenstaande mix aan met strafrechtelijke maatregelen indien er sprake is van overlast door (lichte) criminaliteit;
- 3 Kies voor snel en repressief reageren indien beoogd wordt om ernstige en/of individuele jeugdcriminaliteit aan te pakken.

Onderstaand overzicht geeft een indruk van de veelheid aan maatregelen die getroffen kunnen worden, overigens zonder te pretenderen volledig te zijn.

Maatregelen gericht op de sociale omgeving

- verzorgen van meer toezicht (politie-surveillanten, politieagenten, stadswachten)
- instellen van toezichtteams bestaande uit jeugdigen onder begeleiding van de politie
- Jongeren Informatiepunt bus inzetten
- Jongeren Ontmoetingsplaatsen creëren
- creëren van voorzieningen/activiteiten voor jeugdigen, zoals sport- en spelactiviteiten, jongerencentra, etc.
- verruimen openingstijden jongerencentra

Maatregelen gericht op gedragsverandering

- 'kennen en gekend worden' door regelmatig aanspreken van (groepen) jeugdigen
- signaleren en melden van (potentieel) probleemgedrag bij jeugdigen
- organiseren van hulpverleningstrajecten en/of trajecten gericht op de toeleiding naar school/werk voor jeugdigen
- meer samenwerking tussen scholen en politie, bijvoorbeeld door 'adoptie' van scholen door de politie
- voorlichting op scholen, jongerencentra en buurthuizen
- scholieren controleren op wapenbezit

Strafrechtelijke maatregelen³

- lik-op-stuk beleid hanteren voor jeugdige daders
- instellen samenscholingsverbod
- waarschuwing
- procesverbaal
- Halt afdoening
- STOP afdoening⁴
- leer- en werkstraffen voor jeugdige daders
- pedagogische trajecten voor jeugdige daders
- boete

Bedenk dat geen enkele maatregel in elke situatie altijd goed is, maar dat er maatwerk ontwikkeld moet worden. Bekijk in nader overleg met de strategische partners welke maatregelen het meest geëigend zijn in de eigen specifieke situatie.

In bijlage 2 zijn ter inspiratie enkele best practices opgenomen, die afkomstig zijn van het Informatiepunt Lokale Veiligheid (ILV) van de VNG. Tip: Raadpleeg periodiek de website van het ILV (www.ilv.nl) voor nieuwe best practices en andere nuttige hulpmiddelen en informatie.

3.3 Partners

Sinds 1996 wordt in het kader van het Grote Steden Beleid het convenant Jeugd en Veiligheid uitgevoerd. Daarnaast functioneert in de regio Den Haag het Platform Jeugdcriminaliteit. De belangrijkste strategische partners in beide samenwerkingsverbanden zijn voor de politie:

- gemeente (onderwijs en welzijn)
- OM
- Raad voor de Kinderbescherming/jeugdreclassering

Daarnaast kan overwogen worden de volgende partijen te betrekken bij de integrale aanpak van de jeugdproblematiek:

- GG&GD
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- welzijnsinstellingen
- scholen
- Halt
- jongerenwerk
- streetcornerwork
- Bureau Jeugdzorg

Hulpmiddel bij het ontwikkelen van een samenwerkingsverband op het gebied van jeugd, vormt de brochure 'Samen sterker; stappenplan voor een netwerk rond jeugd'. Een kort overzicht van dit stappenplan en een schema van slaag- en faalfactoren is te vinden in bijlage 4⁵.

Noot 3 Het kan noodzakelijk zijn om de reguliere taken van en samenwerking tussen de justitie-partners op projectmatige wijze te professionaliseren. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn opgenomen in bijlage 1.

Noot 4 Halt afdoening voor aangehouden daders onder de 12 jaar (12-minners)

Noot 5 De complete brochure is aan te vragen bij de Stichting Jeugdinformatie Nederland (tel. 030-2394433) of te downloaden vanaf internet (www.sjn.nl).

Taakverdeling per type partner

De gemeente is verantwoordelijk voor de regie van het jeugdbeleid. Nadere toelichting op de rol van de gemeente en de algemene beleidskaders waarbinnen de maatregelen uitgevoerd moeten worden, is te vinden in bijlage 4⁶.

In bijlage 5 wordt voor de belangrijkste partners aangegeven welke maatregelen zoal getroffen (kunnen) worden⁷.

Als besloten is welke maatregelen uitgevoerd zullen worden, moet helder afgesproken worden wie welke maatregelen/activiteiten uitvoert, zodat het alle betrokkenen duidelijk is wat van een ieder verwacht mag worden.

De afspraken die zijn gemaakt met de partners kunnen worden vastgelegd en bekrachtigd in een **convenant**.

Het plan van aanpak (zie stap 6) vormt de basis voor zo'n convenant.

Noot 6 Deze informatie is afkomstig van de website van het ILV, dat ook dit soort algemene achtergrondinformatie ontsluit.

Noot 7 Dit overzicht is ontleend aan de notitie 'Jongeren meer in Balans' welke in het kader van het convenant Jeugd en Veiligheid door de gemeente is opgesteld.

Stap 4 Hebben we voldoende mensen, middelen, geld en tijd: de benodigde personele capaciteit en middelen

In het kader van de integrale aanpak zullen met name harde afspraken gemaakt worden met de samenwerkingspartners over het aantal uren dat de politie inzet voor uitvoering van de actiepunten. Dit aantal in te zetten uren dient een hard gegeven te zijn. Het mag niet worden gewijzigd zonder voorafgaand overleg met de (convenant)partners.
De portefeuillehouder dient deze personele inzet te bewaken.

Benodigde (politie)middelen kunnen -afhankelijk van de maatregel- onder meer zijn:

- voorlichtingsmateriaal;
- fietsen, paarden, honden en/of auto's voor het uitvoeren van toezicht;
- instructiemateriaal voor de uitvoerende surveillanten.

De portefeuillehouder dient ervoor te zorgen dat deze middelen in voldoende mate beschikbaar zijn.

Bedenk, alvorens over te gaan tot het zelf (of samen met de gemeente) ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal, dat er al veel goed voorlichtingsmateriaal bestaat dat gericht is op jongeren.

De Stichting Jeugdinformatie Nederland heeft een overzicht van folders en brochures op dit gebied (zie bijlage 7 voor bestelgegevens).

Stap 5 Monitoring en evaluatie

De monitoring en evaluatie vindt plaats tijdens of na de uitvoering van de maatregelen. Dit houdt echter niet in dat men voor die tijd niet over de aanpak van de monitoring en evaluatie hoeft na te denken. De regel is dat men voor stap 6 (uitvoering) de monitoring en evaluatie exact geregeld. Op deze plaats wordt nogmaals het belang van het kwantificeren van doelstellingen (stap 2) benadrukt. Om een deugdelijke evaluatie te kunnen maken dienen zowel de doelstellingen voor de maatregelen als voor de beoogde effecten zoveel mogelijk gekwantificeerd te worden.

Bepaal vóór de uitvoering van de maatregelen allereerst wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van een effect- en/of proces-evaluatie. Dit kan de politie zijn, maar ook de gemeente zou dit op zich kunnen nemen. Leg dit schriftelijk vast.

De participanten aan het project zullen de gemaakte afspraken periodiek (minimaal twee keer per jaar) evalueren. Op grond van de opgedane ervaringen kan in gezamenlijk overleg besloten worden om de afspraken op onderdelen bij te stellen. Indien gewenst zullen participanten tussentijds overleg voeren. De betrokkenen zullen aan degene die voor de evaluatie verantwoordelijk is alle relevante informatie verschaffen die nodig is voor het beoordelen van de aard en omvang van de veiligheidsproblematiek en voor het beoordelen van de effectiviteit van de afspraken. De portefeuillehouder is hier vanuit de politie verantwoordelijk voor.

In het kader van een **proces-evaluatie** is de centrale vraag hoe het uitvoeren van de maatregelen (eventueel inclusief voorbereiding) verlopen is. De vragen die men in de proces-evaluatie beantwoordt, betreffen onder andere:

- de mate waarin en de wijze waarop de afgesproken maatregelen gerealiseerd worden;
- de kwaliteit van de samenwerking;
- de registratiediscipline van de betrokkenen, zoals het aantal meldingen van PV's tegen jeugdigen aan de Raad voor de Kinderbescherming;
- de aandacht die het driehoeksoverleg aan het onderwerp besteedt;
- de hoeveelheid metingen, middelen, geld en tijd per partner.

Bij de **effect-evaluatie** is de centrale vraag of het gewenste resultaat, zoals dat concreet en meetbaar in de doelen (zie stap 2) verwoord is, gehaald is of wordt. Dat betekent dat in de evaluatie uitspraken gedaan worden over onder andere:

- de aard en de omvang van jeugdcriminaliteit;
- het aantal klachten met betrekking tot overlast van jeugdigen;
- het aantal opgemaakte PV's tegen jeugdigen;
- het aantal Halt-afdoeningen;
- het aanbod van voorzieningen, activiteiten en trajecten voor jongeren

De info-analist dient op verzoek van de portefeuillehouder de benodigde stuurinformatie aan te leveren. Daarnaast kunnen wijkagenten aanvullend relevante informatie verschaffen en eventueel (indien aanwezig) de jeugdspecialist.

Om een beeld te krijgen van het effect van het project op de subjectieve onveiligheid (onveiligheidsgevoelens) is een (bewoners)enquête een goed middel. Besef daarbij wel dat het uitvoeren van een nulmeting voordat men start met het uitvoeren van de maatregelen aan te bevelen valt. Alleen zo kan men immers beoordelen in hoeverre de situatie verbetert (vergelijking voor/na).

Bedenk dat bij de interpretatie van politiecijfers rekening gehouden moet worden met het feit dat door de aandacht en maatregelen de aangiftebereidheid en registratiediscipline toeneemt.

Zorg ervoor dat er door de surveillanten nauwkeurig geregistreerd wordt. Dit is immers een voorwaarde voor een goede kwaliteit van de stuurinformatie en dus voor het goed kunnen evalueren van het project. Het kan zinnig zijn om de mutaties een speciale projectcode te geven. Dit vereenvoudigt het verzamelen van de gegevens aanzienlijk. Wel dient dan bewaakt te worden dat deze code ook daadwerkelijk geregistreerd wordt door de surveillanten.

Betrek van elke ploeg de taakaccenthouder jeugd bij het project. De taakaccenthouders hebben de taak om de rest van de ploeg te stimuleren, de betrokkenheid bij jeugdprojecten te vergroten en te fungeren als vraagbaak.

Geef, met name als de politie (als enige partij) verantwoordelijk is voor de evaluatie, de info-analist opdracht om het jeugdproject structureel te monitoren. Overweeg om de info-analist deel te laten nemen aan het BLO-overleg. Aldus wordt monitoring een structureel onderdeel van de P&C-cyclus. Zorg er dan wel voor dat de info-analist helder wordt geïnstrueerd over de bijdrage die door hem geleverd dient te worden.

Stap 6 De uitvoering

Stel een operationeel plan van aanpak op, dat fungeert als basis voor een goede uitvoering van het project. Doel van dit document is om alle betrokkenen duidelijkheid te verschaffen over welke maatregelen en activiteiten gepland zijn, wie deze uitvoert, op welk moment en tegen welke kosten. Het is feitelijk een beschrijving van de inhoud van de hiervoor beschreven stappen 1 tot en met 5.

Het plan van aanpak kan ook de grondslag vormen voor het sluiten van een covenant of enige andere vorm van inspanningsovereenkomst.

In bijlage 8 is een hulpmiddel te vinden dat gebruikt kan worden bij het opstellen van een plan van aanpak (voorbeeld-inhoudsopgave).

Bijlage 1 Tips voor het projectmatig professionaliseren van de strafrechtssketen

Het kan nuttig zijn om de reguliere taken van en samenwerking tussen de politie en de justitie-partners op projectmatige wijze te professionaliseren. Voorbeelden van dergelijke projecten zijn:

- het ontwikkelen van een stroomschema jeugdzaken. Hierin worden stapsgewijs de te ondernemen acties bij de aanhouding en afhandeling van een minderjarige door de politie omschreven. Daarnaast worden ook de taken van andere actoren in de strafrechtssketen gespecificeerd, zoals Halt, Raad voor de Kinderbescherming, OM ((jeugd)hulpofficieren van justitie) en de kinderrechter. Het aldus (via een project) ontwikkelde stroomschema wordt vervolgens bij de reguliere taakuitoefening gebruikt.
- Het creëren van een platform jeugdcriminaliteit, waarin het verbeteren van de communicatie en afstemming in de strafrechtssketen centraal staat. In dit platform hebben in ieder geval de politie en de justitie-partners (Halt, Raad voor de Kinderbescherming, OM, jeugdreclassering) zitting. Aanbevelingen van het platform leiden tot aanpassingen in de reguliere taakstelling.
- Het formuleren van afdoeningsrichtlijnen voor het seponerings- en vervolgingsbeleid.
- Het ontwikkelen van maatregelen waardoor alle jongeren waartegen proces verbaal is opgemaakt door de politie worden gemeld bij de Raad voor de Kinderbescherming.

Bijlage 2 Best practices

Arnhem, Rem op geweld

Terug naar menu [Jeugd](#)

Doelstelling

Terugdringen van geweldscriminaliteit en wapenbezit, en het beïnvloeden van het gedrag van jongeren.

Samenvatting

Uit onderzoek (Hels op geweld) en politiegegevens blijkt dat het aantal geweldsdelicten van 1987 tot 1993 met 54% is gestegen. Naar aanleiding van deze gegevens is een werkgroep ingesteld om een plan van aanpak op te stellen, waarin 29 maatregelen zijn opgenomen om de geweldscriminaliteit in het uitgaanscentrum en op de scholen van het voortgezet onderwijs terug te dringen. Het project is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Arnhem, politie district Arnhem-Veluwezoon en het arrondissementsparket te Arnhem en er wordt samengewerkt met de scholen van voortgezet onderwijs en de horeca-ondernemers in het centrum. De algemene doelstelling is om gedurende de looptijd van het project (20 maanden) de geweldscriminaliteit en et wapenbezit met 20% terug te dringen. Het project heeft vooral een preventief karakter, waarbij repressieve maatregelen vooral een ondersteunende en verstreckende werking moeten hebben. Het is met name de bedoeling via communicatie over de genomen maatregelen het gedrag van de jongeren en dan met name van de "harde kern" positief te beïnvloeden. Genoemde maatregelen zijn: preventieve voorlichting op scholen en in het uitgaanscentrum; specifiek doelgroepgerichte maatregelen voor (potentiële) daders; maatregelen ten behoeve van formele en informele controle; deskundigheidsbevordering; samenwerking en netwerkvorming in de horeca en onderwijsinstellingen; uitvoering van een publiciteitsstrategie gericht op (potentiële) enerzijds en gericht op het verhogen van het veiligheidsgevoel bij burgers anderzijds.

Dronten, Preventieproject Marokkaanse jongeren

Terug naar menu [Jeugd](#)

Doelstelling

Bestrijding van crimineel gedrag door Marokkaanse jongeren. Terugdringen overlast in winkelcentrum alsmede verhoging aangiftebereidheid door winkeliers. Positieve verbetering van de Marokkaanse jongeren in de gemeente.

Samenvatting

preventieproject gestart m.b.t. de problematiek van de Marokkaanse jongeren in de gemeente Dronten. Er is gekozen voor een integrale aanpak waarbij alle instanties die zich bezig houden met Marokkaanse jongeren, samenwerken. Hiertoe is een projectgroep ingesteld die aanbevelingen heeft geformuleerd over de Marokkaanse jongeren en de politie. De organisatie en de financiering van het preventieproject worden beschreven. Na een inventarisatie van de problemen onder de Marokkaanse jongeren (in 1992) door de contactfunctionaris zijn de instanties aan het werk gegaan. Achtereenvolgens evalueren betrokken organisaties de van 1992-1994 uitgevoerde activiteiten (politie Flevoland, politie Dronten, Raad voor de Kinderbescherming, Centrum Buitenlanders, sociaal-cultureel werk 'De Schoof', de gemeente, het RIAGG). Iedere organisatie heeft gedurende de looptijd van het project op eigen terrein, met eigen personele en financiële middelen, zo efficiënt mogelijk de activiteiten ter hand genomen. De werkzaamheden van de contactfunctionaris beperken zich niet alleen tot contacten met de Marokkaanse jongeren, maar ook met hun ouders. Het effect van de integrale benadering wordt beschreven. De intensieve repressieve aanpak heeft geleid tot een afname van de vermogensdelicten. Het aantal gewelddelicten is gedurende het project toegenomen. Dit heeft er o.a. toe geleid dat de gemeente Dronten het project op 30 juni 1994 met vier jaar heeft verlengd in het kader van het integraal veiligheidsbeleid. De doelgroep is uitgebreid naar alle allochtone jongeren. In 1994 is het project genomineerd voor de prijs voor preventie van criminaliteit, de Hein Roethofprijs.

Laat de jeugd niet ontsporen - Jeugd Preventie Project Bergen op Zoom

Terug naar menu [Jeugd](#)

Doelstelling

Het voorkomen van delictgedrag en het (verder) afglijden van jongeren.

Samenvatting

Uit onderzoek is gebleken dat de jeugdcriminaliteit in de laatste 5 jaar is verdubbeld, waaronder een sterke stijging onder allochtone jongeren. Daarbij blijkt het in de gemeente Bergen op Zoom te gaan om een hardnekkige groep probleemjongeren. Uitgangspunt voor het project is de aanpak van de jeugdcriminaliteit zoals aangegeven in het rapport 'Met de neus op de feiten' van de commissie Montfrans. De aanpak in Bergen op Zoom kent twee sporen: het vroegtijdig signaleren van probleemgedrag bij jongeren in het algemeen en Marokkaanse jongeren in het bijzonder en het snel en consequent aanbieden van een preventief hulpaanbod dat zich richt op de risico-factoren gezin, school/werk, vrienden/vrije tijd en maatschappij. Doelgroep is de jongeren van 12 tot 24 jaar die één of enkele keren met de politie in aanraking zijn gekomen en waarbij aannemelijk is dat met behulp van een op maat gesneden hulpverleningstraject voorkomen kan worden dat zij vaste klant blijven of worden van justitie.

In het project wordt samengewerkt door gemeente, politie, jeugdhulpverlening en jeugdwelzijnswerk. De werkwijze is als volgt. Van iedere jongere die aangehouden wordt door de politie wordt bekeken of deze in aanmerking komt voor het project. Bij een positieve reactie wordt een akkoordverklaring getekend waarmee een zogenaamde casemanager ingeschakeld wordt. Deze casemanager zal in één of meer gesprekken vaststellen of er een hulpverleningstraject ingezet moet worden, en stelt deze dan in samenspraak met de jongere op. De uitvoering van het hulpverleningsplan ligt bij de diverse organisaties zoals bureau Halt, het Riagg, de kinderbescherming of reclassering. Naast een daadwerkelijke bijdrage aan de criminaliteitspreventie heeft het project ook een aantal neveneffecten opgeleverd: er is nauwere samenwerking tussen de diverse instantie tot stand gekomen en het project levert gegevens over de jeugdproblematiek en suggesties voor aanpak en eventuele nieuwe projecten.

Groningen Actieplan jeugd en Veiligheid

Terug naar menu [Jeugd](#)

Doelstelling

Kansen op een 'normale' ontwikkeling voor alle jongeren in de gemeente Groningen te vergroten, door middel van repressieve en preventieve acties en maatregelen. De verschillende activiteiten zullen in samenhang met elkaar worden ontwikkeld (integraal jeugdbeleid).

Samenvatting

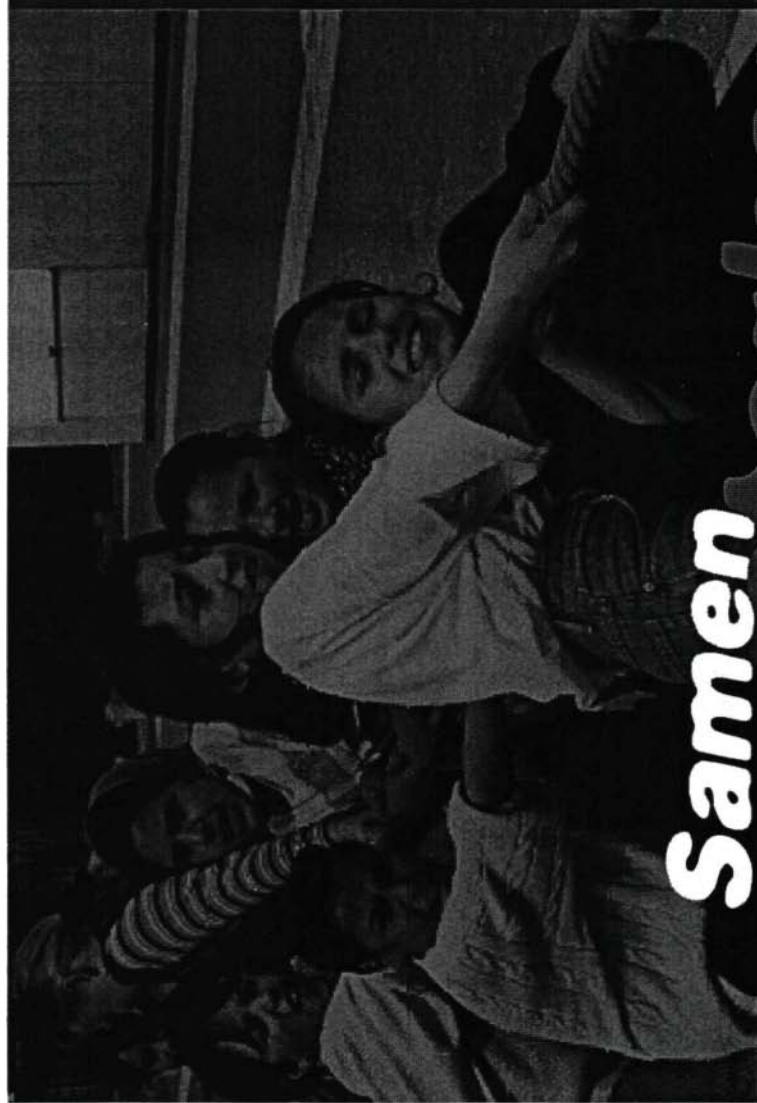
Het integraal jeugdbeleid bestrijkt drie velden, te weten preventie van criminaliteit, jeugdhulpverlening en jeugdcriminaliteit. De gemeente heeft een regie rol en is verantwoordelijk voor de samenhang met andere actieplannen (o.a. zorg en opvang; werk en economie; wijk- en buurtbeheer).

De projecten die in 1996 opgezet en (gedeeltelijk) uitgevoerd zullen worden, worden beschreven. Het betreft: bestrijding voortijdig schoolverlaten; opzetten interventieteam om contacten te leggen met jongeren die overlast veroorzaken; bevorderen veiligheidsgevoel van leerlingen en docenten op en rond het Röllingcollege; het leef- en werkklimaat op enkele basisscholen optimaliseren; opzetten van een jeugdmonitor, een eerste aanzet tot analyse van trends in (riskant) gedrag van jongeren; instellen van Z-teams (zakgeld-teams) teneinde zwerfvuil in de woonwijken te voorkomen; aanpak jongerenproblematiek in stadsdeel Noord-West; extra middelen voor het HALT-bureau teneinde de kwaliteit en snelheid van de HALT-afdoeningen te kunnen garanderen; het verbeteren van de aansturing van buurtnetwerken; verminderen overlast door jongeren in stadsdeel Groningen-Zuid; Huiskamerproject voor 9-13- jarigen in de Oosterpark; sport- en spelproject (i.s.m. de Vensterschool Oosterpark); ontwikkelen plan van aanpak overlast stadsdeel Noorddijk; fysieke maatregelen in de Oosterpoort en activiteiten organiseren voor daar wonende jongeren.

Enkele projecten worden gefinancierd uit andere budgetten; het betreft: aanstellen van verzuimsignaleerders; verbeteren sociaal-emotionele ontwikkeling van de jeugd in stadsdeel Noord-West.

Enkele projecten voor 1997 zijn ook reeds uitgewerkt: realiseren van wijkmeldpunten in alle wijken; Moeders met moeders (stimuleren van gebruik van voorzieningen door/ met hun kinderen); jongere werklozen werkervaringsplaatsen aanbieden; Leerwerkplaats De Herma (voor op school vastgelopen jongeren die hun scholings- en arbeidsmarktpositie moeten versterken); psycho-sociale leerlingbegeleiding ter voorkoming van suïcide; integrale aanpak van het terrein rondom het jongerencentrum Oosterpark.

Bijlage 3 Stappenplan voor een netwerk rond jeugd (inclusief schema slaag/faalfactoren)

Samen

Stappenplan
voor een netwerk
rond jeugd

SAMENWERKEN

Non-profit organisaties zijn de laatste jaren steeds meer vraaggericht gaan werken. Meer dan voorheen gaan zij bij hun werk uit van de behoefte die er bestaat bij de doelgroep en niet van het eigen aanbod. Het belang van de bestaande instituten dient dan ondergeschikt te zijn aan de behoeften van de mensen om wie het gaat, in dit geval de jeugd.

Dat is duidelijk te zien aan de recente ontwikkelingen in de zorg voor jeugd. Daar zijn jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en geestelijke gezondheidszorg voor jeugd hard op weg om samen gestalte te geven aan een vraaggerichte jeugdzorg. Een ander voorbeeld: op lokaal niveau zijn gemeenten en voorzieningen druk bezig om samen een integraal aanbod voor jeugdigen te ontwikkelen.

Uitgaan van de vraag houdt ook in dat er meer samengewerkt moet worden. Problemen trekken zich nu eenmaal niets aan van de traditionele scheidslijnen tussen sectoren. Instellingen die echt iets aan een probleem willen doen, kunnen dat alleen door samenwerking te zoeken met andere organisaties. Daar komt bij dat problemen met jeugd veel complexer zijn geworden en dat alleen

een geïntegreerde aanpak vanuit verschillende invalshoeken soelaas kan bieden. Samenwerking kan dan voor alle deelnemers voordelig zijn.

De laatste jaren is het aantal samenwerkingsverbanden of netwerken dan ook fors toegenomen. Vooral instellingen in jeugdhulpverlening, jeugdgezondheidszorg en onderwijs zijn veel bij netwerken betrokken. Maar ook de sectoren arbeidsvoorziening, justitie en welzijnswerk weten de weg naar samenwerking steeds beter te vinden.

Geen enkele instelling of organisatie kan het zich veroorloven om helemaal op eigen houtje te opereren. Maar samenwerken is niet altijd eenvoudig, zeker niet met partners uit andere sectoren. Ze zijn anders georganiseerd, ze hebben een andere cultuur, ze spreken een andere taal. Samenwerking vraagt dan ook een zekere inspanning van de betrokken partijen.

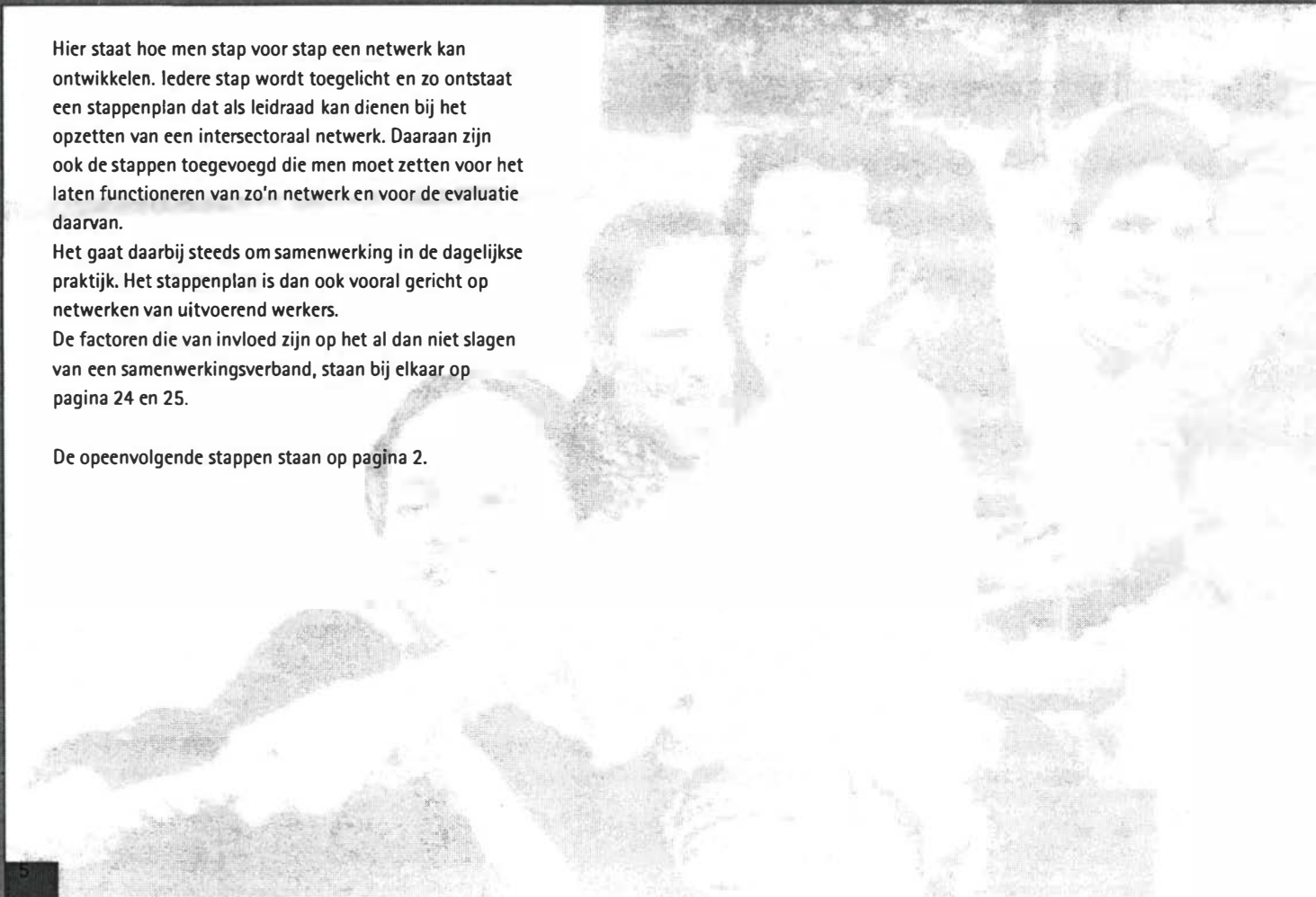
Samenwerking is niet iets nieuws. Er is al heel wat ervaring mee opgedaan en dat levert praktische inzichten op. Deze brochure is gebaseerd op een inventarisatie van intersectorale samenwerkingsverbanden en kan daarom van dienst zijn bij het ontwikkelen van samenwerking.

Hier staat hoe men stap voor stap een netwerk kan ontwikkelen. Iedere stap wordt toegelicht en zo ontstaat een stappenplan dat als leidraad kan dienen bij het opzetten van een intersectoraal netwerk. Daaraan zijn ook de stappen toegevoegd die men moet zetten voor het laten functioneren van zo'n netwerk en voor de evaluatie daarvan.

Het gaat daarbij steeds om samenwerking in de dagelijkse praktijk. Het stappenplan is dan ook vooral gericht op netwerken van uitvoerend werkers.

De factoren die van invloed zijn op het al dan niet slagen van een samenwerkingsverband, staan bij elkaar op pagina 24 en 25.

De opeenvolgende stappen staan op pagina 2.

STAP VOOR STAP

	ONTWIKKELING
Stap 1	<i>Formuleren van doel en inhoud</i> • omschrijving probleem • doel en doelgroep • kandidaat-deelnemers
Stap 2	<i>Aanstellen coördinator</i>
Stap 3	<i>Randvoorwaarden</i> • geld • middelen • mensen • wet- en regelgeving
Stap 4	<i>Bestuurlijke vormgeving</i> • uitvoerend werkers • coördinator • stuur- of adviesgroep • regiegroep
Stap 5	<i>Selectie van deelnemers</i> • inhoudelijke expertise • bereidheid te investeren • instellingsbelang
Stap 6	<i>Contact opnemen</i> • aparte bezoeken • gezamenlijke bijeenkomsten
	UITVOERING
Stap 7	<i>Invulling en vormgeving</i> • opstellen netwerkplan • samenwerking op uitvoerend niveau
Stap 8	<i>Uitvoering activiteiten</i> • concrete activiteiten • structurele contacten • samenwerking in uitvoering
Stap 9	<i>Inbedding</i> • samenwerking op bestuurs- of beleidsniveau
	CONSOLIDATIE
Stap 10	<i>Doorgaan of niet</i> • procesevaluatie • effectmeting

FACTOREN DIE SUCCES OF FALEN BEPALEN

Fase	Factor	Succes	Falen
ONTWIKKELING	Randvoorwaarden	• subsidie • in werktijd	• kosten • wetten en regels • niet in werktijd • te zware belasting
	Organisatie	• coördinator • inhoudelijke onderbouwing • reële doelen • fasering • samenwerking op uitvoerend niveau	• niet-reële doelen • samenwerking op beleidsniveau
	Instellingen	• bereid tot investeren	• weinig bereid tot investeren • zwaar instellingsbelang
	Persoonlijk	• gemotiveerde werkers • werkers bereid tot investeren • onderling respect • bekend met andere disciplines	• niet-gemotiveerde werkers • werkers weinig bereid tot investeren • persoonlijke antipathieën • wantrouwen, gebrek aan respect • verschil van visie, mening, werkwijze
UITVOERING	Randvoorwaarden	• subsidie • in werktijd	• kosten • wetten en regels • niet in werktijd • te zware belasting
	Organisatie	• coördinator • samenwerking op uitvoerend niveau • inbedding in organisatie • uitgewerkt plan van aanpak • continuïteit, structureel contact • duidelijke werkafspraken, goede taakverdeling • concrete activiteiten	• geen plan van aanpak • geen continuïteit • onduidelijke werkafspraken • cliëntbescherming

Fase	Factor	Succes	Falen
CONSOLIDATIE	Instellingen	• bereid tot investeren	• niet bereid tot investeren • zwaar instellingsbelang
	Persoonlijk	• gemotiveerde werkers • werkers bereid tot investeren • onderling respect • bekend met andere disciplines	• niet-gemotiveerde werkers • werkers weinig bereid tot investeren • persoonlijke antipathieën • wantrouwen, gebrek aan respect • verschil van visie, mening, werkwijze
	Meerwaarde	• hoge verwachte meerwaarde	• lage verwachte meerwaarde
	Randvoorwaarden	• subsidie • in werktijd	• kosten • niet in werktijd • te zware belasting
	Organisatie	• samenwerking ingebed in organisatie	• samenwerking op uitvoerend niveau
	Instellingen	• bereid tot investeren	• weinig bereid tot investeren • zwaar instellingsbelang
	Persoonlijk	• gemotiveerde werkers • werkers bereid tot investeren • onderling respect • bekend met andere disciplines	• niet-gemotiveerde werkers • werkers weinig bereid tot investeren • persoonlijke antipathieën • wantrouwen, gebrek aan respect • verschil van visie, mening, werkwijze
	Meerwaarde	• vastgestelde meerwaarde is hoog	• vastgestelde meerwaarde is laag

Bijlage 4 Toelichting algemene beleidskaders en rol gemeente

Algemeen

Terug naar menu [Jeugd](#)

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de regie van het jeugdbeleid. Binnen het jeugdbeleid wordt een onderscheid gemaakt naar drie categorieën: algemeen/integraal, preventief en interveniërend.

Algemeen of integraal jeugdbeleid is gericht op alle jeugdigen. Het gaat hier niet om de bestrijding van lokale problemen, maar om het bieden van voorzieningen voor jeugdigen in het algemeen. Het gaat dus om het in stand houden, wijzigen of uitbreiden van een aanbod van algemene voorzieningen waarvan de jeugd gebruik kan maken (bijvoorbeeld de bibliotheek) of die specifiek op de jeugd zijn gericht (bijvoorbeeld kinderopvang). Integraal wil zeggen dat alle activiteiten van de gemeente en andere lokale en bovenlokale instanties die invloed hebben op de positie van jongeren, op elkaar afgestemd worden.

Preventief jeugdbeleid is het treffen van maatregelen voor jongeren die - naar verwachting - in problemen raken. Het gaat er dan om op een gerichte wijze te voorkomen dat jongeren uit de boot vallen en het bieden van ondersteuning (denk aan: opvoedingsondersteuning en onderwijsbegeleiding). *Interveniërend jeugdbeleid* schenkt aandacht aan het oplossen van problemen en achterstanden van en met jeugdigen. Via interventies wordt getracht gedragsverandering te bewerkstelligen. Bijvoorbeeld door beïnvloeding van de individuele jeugdige (jeugdhulpverlening) of het wijzigen van buiten het individu gelegen factoren (uitbreiding jongerenontmoetingsplaatsen).

Om de ontwikkeling van het algemeen jeugdbeleid te stimuleren is in oktober 1995, onder een enigszins misleidende naam, de landelijke projectgroep lokaal preventief jeugdbeleid ingesteld. Hier beperken wij ons tot het preventief en interveniërend jeugdbeleid, onder de noemer jeugd en veiligheid een speerpunt in de Nota veiligheidsbeleid 1995-1998. Daarbij besteden we ook aandacht aan vandalismebestrijding en CRIEM (Criminaliteit in relatie tot de Integratie van Etnische Minderheden).

Onder de noemer jeugd en veiligheid zijn de grote steden begonnen met het ontwikkelen van een samenhangend beleid voor jongeren. Dit houdt in dat het beleid alle doelgroepen (risico-jongeren, first offenders, licht-criminelen en harde kern) bereikt en dat de maatregelen aansluiten bij de ketenbenadering van de jeugdproblematiek van de socioloog Schuyt. De ketenbenadering is gebaseerd op de gedachte dat een jongere in zijn of haar leven een aantal belangrijke momenten tegenkomt, waarbij school, schooluitval en werk als het meest essentieel worden beschouwd. Binnen de verschillende projecten maken de gemeenten gebruik van methoden als trajectbegeleiding, werkprojecten, schooladoptie, naschoolse opvang, taakstraffen en Haltafdoeningen. Nieuwe methoden en instrumenten dienen vooral om samenwerking en afstemming van beleid tussen de betrokken partijen soepeler te laten verlopen en om de informatiepositie op het gebied van jeugdige daders en gepleegde delicten te verbeteren.

Een praktische invulling van de drie categorieën jeugdbeleid vindt u in:

- Sociale veiligheid in Brielle; Jeugd en Veiligheid Gemeente Brielle, 15.819 inwoners, februari 1998
- Raamnota integraal jeugdbeleid Gemeente Oosterhout, 51.300 inwoners, 1996.
- Project 12-minners, JIP van de regiopolitie Den Haag

Voorbeelden van actieplannen Jeugd en Veiligheid:

- Zwolle, 101.936 inwoners, juni 1996
- Breda, 157.000 inwoners, juni 1996
- Groningen, 168.692 inwoners, juni 1996

Meer informatie over jeugd, jeugdbeleid en jeugdcriminaliteit is te vinden op de websites van de Stichting Jeugdinformatie en van het Ministerie van Justitie.

School en veiligheid

Scholen moeten een veilige omgeving bieden voor onze kinderen: om te leren en te spelen. Dat is helaas niet vanzelfsprekend. Op veel Nederlandse scholen is geweld een regelmatig voorkomend verschijnsel. Bovendien is ook de omgeving van een school niet altijd even veilig: hetzij door verkeersonveiligheid, hetzij door sociaal onveilige situaties. Behalve dat er veel kan worden verbeterd aan de veiligheid op en rondom de scholen, bieden de scholen een uitstekende kans voor preventieve activiteiten. (denk aan voorlichting: 'de agent in de klas').

- Veiligheid in en rond scholen Gemeente Zoetermeer, 107.591 inwoners, 1996
- De meerwaarde van samenwerking (eindevaluatie project Rem op geweld Gemeente Arnhem, 135.026 inwoners, september 1997
- Rem op geweld/Handleiding Onderwijsdeel Gemeente Arnhem, 135.026 inwoners, april 1998

CRIEM

In de nota Criminaliteit in relatie tot de integratie van etnische minderheidsgroepen, die in november 1997 aan de Kamer is aangeboden, presenteert het Ministerie van Binnenlandse Zaken een nieuwe aanpak voor de criminaliteit onder etnische minderheden. Trefwoorden van deze nieuwe aanpak zijn: een heldere regie, een structurele, sluitende aanpak gericht op de specifieke problematiek van deze jongeren, met ruimte voor maatwerk en een individuele aanpak. Voorop staat dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt en aansluiting wordt gezocht bij bestaande initiatieven en projecten die hun succes al hebben bewezen. De rol en de betrokkenheid van de doelgroepen zelf is van het grootste belang. De voorgestelde integrale aanpak is opgebouwd uit drie beleidssporen:

1. landelijke aanpak met individuele trajectbegeleiding van jongeren waarmee het al mis is gegaan of dreigt te gaan;
2. voorkomen en bestrijden van spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten om te voorkomen dat jongeren kunnen afglijden;
3. voorkomen dat er weer een nieuwe generatie opgroeit, die met dezelfde problemen te kampen heeft als de huidige generatie (voorkomen dat kinderen met een slechte uitgangspositie aan de basisschool beginnen).

Eindrapportage preventieproject Marokkaanse jongeren Gemeente Dronten, 30.917 inwoners, februari 1995

Bijlage 5 Overzicht maatregelen per partner

In onderstaand overzicht wordt voor de belangrijkste partners aangegeven welke maatregelen zoal getroffen (kunnen) worden⁸.

Maatregelen gemeente

- regie en coördinatie over samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulpverlening en politie/justitie
- opbouwen en onderhouden van wijkgericht aanbod van voorzieningen voor jongeren, zoals jongerencentra/activiteiten
- organiseren van hulpverleningstrajecten en/of trajecten gericht op de toeleiding naar school/werk voor jeugdigen
- toezien op naleven leerplicht door leerplichtambtenaar

Maatregelen politie

- toezicht
- lik op stuk beleid⁹
- voorlichting aan jeugdigen op scholen, jongerencentra en buurthuizen
- creëren van vaste aanspreekpunten/contactfunctionarissen voor scholen
- aanstellen politiefunctionarissen met een speciale jeugdtaak (jeugdrechercheurs, jeugdtaakaccenthouders, preventiemedewerkers) aan ieder politiebureau
- trainen van politiefunctionarissen zonder speciale jeugdtaak in omgang en aanpak van de jeugd
- opzetten jeugdtoezichtteams

Maatregelen OM

- strafrechtelijke handhaving
- Halt
- lik-op-stuk beleid
- ontwikkeling van een cliëntvolgsysteem
- bekorting van de doorlooptijd van jeugdstrafzaken tot 6 maanden

Maatregelen (strafunit) Raad voor de Kinderbescherming

- snelle (terug)rapportage naar aanleiding van een gemeld proces verbaal

Noot 8 Dit overzicht is ontleend aan de notitie 'Jongeren meer in Balans' welke in het kader van het convenant Jeugd en Veiligheid door de gemeente is opgesteld.

Noot 9 Snelle afwikkeling van processen verbaal, zodanig dat de termijnen recht doen aan een effectief lik-op-stuk beleid. Over de termijnen zijn op landelijk niveau (en in het convenant) afspraken gemaakt met het OM.

Bijlage 6 Informatie over voorlichtingsmateriaal

De 'Catalogus folders en brochures Jongereninformatie', die de SJN uitgeeft, bevat beschrijvingen van zo'n 300 geselecteerde folders en brochures, onderverdeeld in voor jongeren relevante hoofdthema's. De inhoud is ontleend aan een totaalbestand van zo'n 1000 folders voor jongeren dat Stichting Jeugdinformatie Nederland onderhoudt. Van elke folder is naast de titel en een korte beschrijving van de inhoud ook de prijs, uitgever, bestelwijze en het aantal pagina's opgenomen.

De Catalogus is ook te verkrijgen in digitale vorm. Het betreffende computerprogramma is een aangepaste zoekmodule van SOKI, het sociale informatieprogramma van Datawerken IT. Zoeken op titel, rubriek en trefwoord is mogelijk. Een aparte documentenmodule maakt toevoegen van eigen folder en brochures mogelijk.

De Catalogus is schriftelijk of telefonisch te bestellen bij Stichting Jeugdinformatie Nederland, Postbus 1373, 3500 BJ Utrecht, telefoon 030-2394433.

Bijlage 7 Voorbeeld inhoudsopgave plan van aanpak

Een Plan van Aanpak kent de volgende inhoudsopgave (overeenkomend met de beschreven stappen 1 t/m 5):

- Inleiding
 - aanleiding en doel van het project;
 - beschrijving oprichting en samenstelling projectgroep;
 - formuleren van de opdracht aan de projectgroep;
- Probleemanalyse;
- Doelstellingen;
- Maatregelen;
- Activiteiten, betrokkenen en tijdsplanning; bij complexe projecten in de vorm van een netwerkplanning;
- Evaluatieplan;
- Communicatieplan
 - intern (briefing betrokkenen en de kring daaromheen);
 - extern (voorlichting naar het publiek, draagvlakverwerving);
- Begroting (in tijd en geld).

De onderdelen van deze inhoudsopgave worden uitvoerig toegelicht in hoofdstuk 4 ('Projectplanning') uit deel 1 van het 'Basisboek criminaliteitspreventie', Ministerie van Justitie, 1993.

Bij grote, complexe projecten komt het begrip netwerkplanning onvermijdelijk om de hoek kijken. Dit betekent in praktijk dat er een schema moet worden opgesteld dat inzichtelijk maakt wie wat wanneer moet doen. Nadere informatie over het werken van een netwerkplanning is te vinden in hoofdstuk 5 ('Netwerkplanning') uit deel 1 van het Basisboek Criminaliteitspreventie.